

Otázky o rôznorodosti, vyčlenení a diskriminácii

Chceme sa dostať k čo najkonkrétnejším odpovediam pomocou rôznorodých orientačných otázok. Všetky alebo aspoň niektoré z otázok môžu byť prediskutované. Rámec diskusie môže byť vybratý flexibilne.

I. Inklúzia/Rôznorodosť, Vylúčenie, Diskriminácia

Čo rozumiete pod týmito pojmami?

Ktoré účely/úlohy môžu napomôcť vylúčeniu a diskriminácii?

Aké výhody vidíš v inkluzívnej komunite?

Inklúzia – začlenenie všetkých do komunity, ktorú tvoríme. Prejavuje sa tak, že rôzni ľudia s rôznymi záujmami, spoločenským postavením, vierovyznaním, povahou, spôsobom uvažovania, hodnotami ktoré uznávame, životným štýlom, ktorý vedieme, miestami, rodinami kde sme vyrastali cítia sa spolu dobre pri tvorbe spoločného cieľa.

Rôznorodosť – rozdielnosť, je spôsobená množstvom podnetov, rôznym sociálnym začlenením rodín, výchovou, vierou, spoločenskými hodnotami, tradíciami, históriou, vzdelaním, záľubami....

Diskriminácia – je vyššou formou vylúčenia, tu priamo či nepriamo konkrétnu osobu osočujú, znevýhodňujú, odsúvajú „nabok“, nezačleňujú do kolektívu, posmieávajú sa. Diskriminovaný človek vie, že ho niekde nechcú.

Čo napomáha k vylučovaniu a diskriminácii:

Spôsob komunikácie, vylúčenie z procesu tvorby a práce, nezapájanie a zatajovanie skutočností komunitou, nie je otvorený dialóg pri ktorom by sa daná osoba mohla obhájiť, komunita sa uzatvára pred danou osobou.

Čo pomáha predchádzať vylučovaniu a diskriminácii:

– tvorba pocitu prijatia, úsmev, pochopenie a v neposlednej rade vzdelávanie a osobný rozvoj človeka, pokora človeka tú považujem za najdôležitejšiu, spôsob komunikácie,

Výhody - prijatie, dobrý pocit, podpora všemožných schopností ľudí, ocenenie ich snahy, podpora, vypočutie, rešpektovanie rôznorodosti, ponuka šance sa realizovať.

Komunita, kde kraľuje inklúzia je podľa môjho názoru dokonalá. Je to vzorec strategicky najvýhodnejšej spolupráce. Inkluzívna komunita sa vyznačuje rôznorodosťou a dopĺňaním jednotlivých členov. Snaží sa nájsť v každom to najlepšie. Každý si tam nájde svoje miesto. Jeho úlohy sú primerané veku, rešpektujú vierovyznanie, názory, nápady...Keď je komunita správna a je v nej dovolené fungovať všetkým členom bez diskriminácie vznikajú v nej výborné tvorivé a atraktívne veci.

II. Význam

Ktorí ľudia/skupiny mi prichádzajú na myseľ keď rozmýšľam o tejto téme?

Rôzne povahy, temperamenty, ľudia s rôznymi životnými príbehmi , rôznym vierovyznaním a iným životným štýlom, cudzinci, rómovia, islamisti....

V našom materskom centre spolupracuje dosť veľká skupina ľudí, ktorí našli cestu ako vyťažiť zo všetkých to najefektívnejšie pre všetkých a výborne sa dopĺňajú.

S ktorými ľuďmi/skupinami mám každodenný kontakt?

Matky s deťmi, tehotné mamičky, kolegyne, rodina.

V našom meste žijú rôzne národnosti ale do MC nechodievajú. Je náročné nadviazať kontakt /Rómovia – väčšinou/ pre iné hodnoty, spôsob života, nestotožňujú sa s našimi potrebami a názormi na potreby detí.

Akých ľudí/skupiny stretávam v našom centre?

Mamičky s malými deťmi, tehotné ženy – prevažne.

S ktorými ľuďmi/skupinami je náročné nadviazať kontakt?

Málo otvorené matky. Skupina matiek, ktoré nechcú aktívne tráviť čas so svojim dieťaťom, ale ho chcú len „odložiť“ a svoj čas využiť inak.

Rómovia a sociálne slabé skupiny.

S ktorými ľuďmi/skupinami chceme zintenzívniť kontakt v našom centre?

S rodinami hendikepovaných detí. So skupinami mladých, ktorí nemajú kde tráviť voľný čas.

So ženami so skúsenosťou s domácim násilím.

III. Osobné skúsenosti

Pri akej príležitosti som zažil úspešnú inklúziu?

Úspešná inklúzia vzniká pri masovejších akciách /MDMC, Míľa pre mamu, prednášky, workshopy/.

Prijatie rómskeho dieťaťa z profesionálnej rodiny do kolektívu, fyzicky postihnutého dieťaťa.

V našom MC, pri plánovaní akcií. Hľadáme spoločné riešenia a snažíme sa v rôznorodosti názorov nájsť to najlepšie a najvodnejšie.

Zažila som ju v rodine, do ktorej som sa vydala aj s dvomi deťmi. Napriek náboženskej ortodoxnosti sme boli vrúcne prijatí. Nikdy som nepocítila, že by ma za nemanželské deti odcudzovali aj keď je táto téma pre nich podstatná.

Kto alebo čo prispelo k tomu, že som sa ja a ostatní cítili vítaní?

Dobré prijatie, oslovenie, pozvanie na ďalšie stretnutie, pohostenie, úsmev, záujem o človeka. A skoro vždy dobré jedlo. Neriešiť zbytočnosti.

Ako sa správam ja sám, keď chcem, aby sa každý cítil vítaný? Čomu pripisujem najväčšiu dôležitosť?

Úsmevu, pohode, pokoju, prihováram sa, oslovujem ľudí, neklebeteniu, neohováraniu, neposudzovaniu, rešpektovaniu druhých a ich inakosti.

Pri akej príležitosti som pocítila vylúčenie a diskrimináciu?

V Rakúsku keď som tam pracovala, nadradenosť domácich, a postoj že sme len tí zo Slovenska. To cítiť zo západných krajín stále, nedôvera, neochota poznávať našu kultúru, nadradenosť, povýšeneckosť. Vtedy keď sme v práci nespravodlivo ohodnotení, iba pre to že nie sme v príbuzenskom vzťahu s majiteľom firmy.

Keď ma deti v škole šikanovali. A zamestnávateľ vyhodil iba preto, že som si povedala svoj názor na vedenie firmy.

Kto alebo čo prispelo k môjmu pocitu vylúčenosti alebo diskriminácie?

Napriek dobre vykonanej práci a preukázaniu šikovnosti neprijatie a neuznanie úspechov. Povýšenosť ľudí zo západnej časti Európy, a to že vytvárali úmyselne pocit, že sme menejcenní. Deti v škole, ktoré sa mi posmievali, zamestnávateľ.

Pri akej príležitosti som/sme (neúmyselne) prispeli k vylúčeniu alebo diskriminácii iných v našom centre?

Hlavne keď sa novým návštevníkov nevenujeme, nedáme im dostatok pozornosti. Osobne si nemyslím, že niekoho vylúčujeme, resp. diskriminujeme.

Ak matka pociťuje neprijatie jej dieťaťa, pretože je „iné“ ako ostatné.

Ak sa nestotožňuje s názormi a pravidlami v MC.

Niekedy sa tam môžu cítiť muži, lebo v MC je prevaha žien, ale snažíme sa to odľahčiť.

IV. Rozdiely, Obavy, Predsudky

Ako prijímam rôznorodých ľudí/cudzincov a ako na nich reagujem?

Ako (moje) deti prijímajú rozličných ľudí/cudzincov a ako na nich reagujú?

Ako (svojim) deťom vysvetľujem rozličné vonkajšie, kultúrne, náboženské a sociálne rozdiely? Sú témou v nasej rodine/našom materskom centre?

Ako môžeme naše deti vychovávať tak, aby vedeli, čo je to predsudok?

Aké obavy alebo predsudky nachádzam v sebe samej?

Ktoré nevedome predsudky ma môžu ovplyvňovať?

Ako zvládam moje obavy a predsudky?

Čo mi pomáha vo zvládaní a redukovaní mojich obáv a predsudkov?

S deťmi sa veľa rozprávame, veci vysvetľujeme. Je dobré ak sa deti aj dospelí priamo stretávajú s cudzincami alebo hendikepovanými ľuďmi. Osobne ich poznajú, rozvíjajú vzťahy. Ak rodičia ukazujú že je prirodzené, že sme rozdielni. Mne osobne pomohli rôzne diskusie a stretnutia s ľuďmi z iných krajín. A našim deťom, tiež návštevy cudzincov u nás doma.

Na cudzincov reagujem s rešpektom. Asi preto, že sme s nimi v minimálnom kontakte. Deti sú otvorenejšie a na inakosť sa priamo pýtajú. Diskusie v MC nevedieme, lebo cudzincov v MC nemáme.

Snažím sa reagovať prirodzene, som zdržanlivá. Ale pôsobí to umelo, pretože pociťujem jazykovú bariéru.

Dedina je v tejto oblasti krutá a je dobrou školou. Veľa ľudí tu žije v „škatuľke“ a veľa sa tu klebetí, ohovára, domýšľa aj vymýšľa. Treba deťom ukazovať, že až keď spoznám nejakého človeka, môžem o ňom niečo povedať.

V. Rôznorodosť, identita a inklúzia

Ako priímame rôznorodosť v nasej komunite?
Ako uchovávame a chránime rozličné identity v komunite?
Existuje tu minimum základnej zhody/pochopenia? Aké?
Koľko rôznorodosťi naša komunita potrebuje a zvláda?

Myslím, že nikoho nevyháňame z centra ani ho nezatvárame pred nikým. Tiež je pravda, že nemáme žiadne etniká, ktoré by iní návštevníci len ťažko prijímali. Najväčší problém na Slovensku máme s rómskou komunitou. V našom regióne však nežije, preto neviem posúdiť ako by sa k nim centrum zachovalo. Identity sa snažíme chrániť tak, že zabraňujeme klebeteniu, a zbytočnému posudzovaniu názorov druhým a rešpektujeme ich.

Keď sa až príliš porovnáваме z druhými ľuďmi.

VI. Sociálne a politické parametre

Akú inklúziu, vylúčenie a diskrimináciu zazívam v mojom meste/krajine?
Poznám legislatívu v tomto smere?
Čo by som rada zmenila?
Sú potreby detí a dospelých v tomto ohľade primerane napĺňane?
Čo očakávam od inštitúcií a samosprávy?
Čo by malo byť schopne zažiť moje dieťa?

Považujem ako najdôležitejšiu časť výchovu v rodine a vzdelávanie samých seba.

Rôznorodosť prijímame v MC veľmi dobre, vážime si jedna druhú dokázali sme si nájsť zlatú strednú cestu. Snažíme sa na jedna na druhej vyzdvihnúť to, čo je jedinečné. Vzájomne sa rešpektujeme a nepodkopávame si nohy.

Myslím si, že naša komunita by v tejto chvíli zvládla aj viac rôznorodosťi, lebo máme pevný základ.

Spolupracujeme a veľmi úspešne s OZ Malíček, ktoré združuje ľudí s nízkym vzrastom.

VII. Konkrétne opatrenia

Ako ja a naše centrum prispievame k inklúzii a predchádzaní vylučovania a diskriminácie?
Aké stratégie, procesy, metódy a mechanizmy už materské centrá praktizujú?

Nemyslím si, že sa o to cielene snažíme. Nezavádzali sme žiadne metódy ani sme sa o tom nikdy nerozprávali. Boli sme na školení práce s rodinami s hendikepovanými deťmi, využívame vzdelávanie únie materských centier. Snažíme sa byť otvorení a chápať druhých ľudí. Rešpektovať rôznorodosť a neposudzovať, no zároveň si chrániť svoje vlastné hodnoty.

V našej komunite sa všetci cítia bezpečne – môžu sa tu vyzorávať, prispieť prácou, môžu tu s dieťaťom chodiť a tvoriť akékoľvek je. Máme pravidlá a hranice, ale snažíme sa akceptovať a prijať každého aký je.

Plánujeme rôzne stretnutia, kurzy kde sa predstavujú etniká, cudzinci a kde majú možnosť sa odprezentovať a ukázať ich tradície, hodnoty, veci a zvyky, ktoré sú pre ich život dôležité.

Pretože mamy hendikepovaných detí majú špecifické problémy s deťmi, potrebujú prostredie, kde sa cítia dobre, majú svoje problémy a potrebujú sa zdieľať s nimi a posúvať informácie, vymedzili sme čas v MC iba pre túto skupinu.